

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Istorie și Filosofie
1.3 Departamentul	Istorie medievală, premodernă și istoria artei
1.4 Domeniul de studii	Studii Culturale
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Turism Cultural

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Sociologia turismului						
2.2 Titularul activităților de curs	Dr. Sidonia Grama, profesor asociat						
2.3 Titularul activităților de seminar	Dr. Sidonia Grama, profesor asociat						
2.4 Anul de studiu	III	2.5 Semestrul	5	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DF

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp:					Or e
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat					7
Examinări					2
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual	69				
3.8 Total ore pe semestru	125				
3.9 Numărul de credite	5				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	-
4.2 de competențe	-

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	✓ Tablă sau flipchart ✓ Videoproiector ✓ Conectare Internet
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	✓ Tablă sau flipchart ✓ Videoproiector ✓ Conectare Internet

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	➤ Familiarizarea cu limbajul, cunoștințele de specialitate și metodologia din domeniul Sociologiei turismului. ➤ Înțelegerea teoriilor și a conceptelor referitoare la trăsăturile macro și micro-sociale în care se situează fenomenul turismului contemporan. Identificarea evoluției și tendințelor acestui fenomen. ➤ Descrierea formelor turismului contemporan ca fenomen de masă și a turismului cultural ca formă integratoare de turism. ➤ Familiarizarea cu perspectiva socio-antropologică asupra culturii și turismului. ➤ Utilizarea cunoștințelor de specialitate și a metodelor de cercetare relevante din științele sociale pentru o abordare interdisciplinară a problematicii turismului.
Competențe transversale	➤ Exersarea gândirii critice asupra fenomenelor sociale. ➤ Dezvoltarea capacității de analiză și de sinteză și a abilităților de documentare a realităților sociale. ➤ Exersarea argumentării și a scrierii academice. ➤ Valorizarea și promovarea diversității, a diferențelor și a identităților culturale.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	➤ Înțelegerea turismului ca fenomen social, cultural, geopolitic, în contextul societății contemporane complex interconectate.
7.2 Obiectivele specifice	➤ Cursul explorează demersuri interdisciplinare de analiză socio-antropologică a practicilor și experiențelor turistice. ➤ Descrie formele turismului contemporan, ale turismului cultural în sens integrator, pe care le analizează din perspectiva unor teorii sociologice și antropologice relevante. ➤ În timp ce prelegerile oferă o perspectivă teoretică și metodologică de cercetare socială a domeniului, seminariile propun analize aplicate asupra unor forme actuale de turism cultural, local și internațional, susținute de informații bibliografice și prezentări vizuale. ➤ Cursul privilegiază o perspectivă culturală și memorială asupra turismului.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Introducere. Prezentarea temelor de curs. Fenomenul turismului în context macrosocial. Magnitudine, evoluție și tendințe în societatea contemporană globală, postmodernă.	Dezbateri, Prelegere	
2. Caracteristici ale societății contemporane:	Prelegere,	

globalizare, mobilitate, post-modernitate, multiculturalitate, post-secularism, post-adevăr.	Explicație, Analiză	
3. Repere de istorie socială a turismului. Concepte, noțiuni și teorii sociologice relevante în studiul turismului ca fenomen social: glocalism, migrare, stratificare socială, societate de consum, socio-stiluri de viață. Muncă și loisir.	Prelegere, Explicație Dezbateri	
4. Turism cultural și cultura turismului. Cultura/Culturi din perspectivă socio-antropologică.	Dezbateri, Prelegere Prezentări vizuale	
5. Comunicare interculturală în turism: Întâlniri graduale cu Celălalt.	Prelegere, Dezbateri	
6. Imaginarul turismului cultural. În căutarea lumilor de dincolo de cotidian. Motivații și comportamente turistice, morfologia turismului contemporan, semnificare și marcaj cultural.	Prelegere, dezbateri	
7. <i>Satul global</i> : Elemente de sociologia comunicării în turism.	Prelegere, explicație	
8. Metode relevante de cercetare socială. Introducere. Studiu pilot, observație participativă, fieldwork, note de teren, descriere etnografică, interviuri, focus grup, analiză de discurs, metode vizuale.	Explicație, Analiză aplicată	
9. Culturi ale memoriei și turism.	Prelegere	
10. Organizarea socială a memoriilor și a uitărilor culturale.	Prelegere, Dezbateri	
11. Memoria locurilor sacre. Turismul religios ca ritual secular. Peisajul (i)religios, (post)secular contemporan.	Prelegere Prezentări vizuale	
12. <i>Trecutul (apropiat) este o țară străină</i> : Locurile memoriei trecutului recent în Europa Centrală și de Est. Sfârșiturile comunismului.	Dezbateri, Prelegere, demers comparativ, Prezentări vizuale	
13. Globalizarea memoriei traumei: reprezentări culturale ale Holocaustului și Gulagului. Retorica monumentelor (post)moderne.	Prelegere, Dezbateri, demers comparativ, Prezentări vizuale	
14. Secolul XXI încotro?	Dezbateri, sinteză	

Bibliografie generală curs:

1. Amirou, Rachid, *Imaginaire du tourisme culturel*, Press Universitaire de France, 2000.
2. Baudrillard, Jean, *Societatea de consum. Mituri și structuri*, București, Comunicare.ro, 2008.
3. Bauman, Zygmund, *Liquid Modernity*, Polity Press, 2000.

4. Bauman, Zygmunt, *Globalizarea și efectele ei sociale*, București, Antet, 1999.
5. Babbie, Earl, *The Practice of Social Research*, Thomson Wadsworth, USA, 2007. (*Practica Cercetării Sociale*, Polirom, 2010)
6. Burke, Peter, *What is cultural history?*, Polity Press, 2008.
7. Charles Taylor, *A Secular Age*, Harvard University Press, 2007, cpt. „Religion Today”, pp. 505- 538.
8. Chelcea, Septimiu, 1996. ‘Memoria socială. Organizarea și reorganizarea ei’, in Neculau, Adrian (coord.) *Psihologie sociala. Aspecte contemporane*, Iasi: Polirom, pp. 109-119.
9. Cohen E., Cohen, S.A, ”Current Sociological Theories and Issues in Tourism”, in *Annals of Tourism Research*, 39 (4), 2012, pp. 2177-2202.
10. Cohen, Eric, ”The Sociology of Tourism. Approches, Issues and Findings”, in *Annual Review of Sociology*, vol 10 (1984), pp.373-392. URL <http://www.jstore.org/stable/2083181>, accesat 05/02/2014.
11. Connerton, Paul (1989), *How Societies Remember*. Cambridge: Cambridge University Press.
12. Geertz, Clifford, *The interpretations of Cultures. Selected Essays*. London, Fontana, 1993.(*Interpretarea Culturilor*, Editura Tact 2014.)
13. Giddens, Anthony, *Sociologie*, București, All, 2011.
14. Grama, Sidonia, „Între spații ale amintirii și locuri ale memoriei. Comemorarea a 15 ani de la revoluție, în Timișoara”, in *Caiete de Antropologie Istorica*, 2005, Cluj: Accent, pp. 313-339.
15. Halbwachs, Maurice, *Memoria Colectivă*, Iasi, Institutul Cultural, 2007.
16. Huyssen, Andreas, (2003) *Present Pasts: Urban Palimpsests and the Politics of Memory*, Stanford University Press.
17. Iluț, Petru, *Abordarea calitativă a socio-umanului. Concepte și metode*. Iași, Polirom, 1997.
18. Ioan, Augustin, *Arhitectura memoriei. Noua frontieră a spațiului sacru*, București, Igloo Media, 2013.
19. Koselleck, Reinhart, *The Practice of Conceptual History. Timing History, Spacing Concepts*, Stanford University Press, 2002. (ch.17. War Memorial, Identity Formations of the Survivors, pp 285-386.)
20. Lowenthal, David, *Trecutul este o țară străină*, Editura Curtea Veche, 2002.
21. MacCannel, D., *The Tourist. A New Theory of the Leisure Class*, Univeristy of California Press.1999(1979).
22. Mark, James, *The unfinished revolution, Making sense of the communist past in Central-Eastern Europe*, Yale University, 2010.
23. McLuchan, Marshall, *Galaxia Gutenberg: Omul și era Tiparului*, Ed. Politică, 1975.
24. Mihăilescu, Vintilă, *Antropologie. 5 introduceri*. Polirom, 2007.
25. Nora, Pierre, *Les Lieux de Memoire*, Paris: Gallimard, 1984, pp. I-XXXV.
26. Păcurar, Alexandru, *Turismul în țările Uniunii Europene*, Presa Universitară Clujeană, 2011.
27. Ratzinger, Joseph, *Europa în criza culturilor*, Editura Apostrof, Cluj, 2008 (English edition)

Christianity and the Cultures of Crisis).

28. Rotariu, Ilie, *Globalizare și Turism: Cazul României*, Sibiu, Continent, 2004.
29. Rotariu, Traian, *Curs de metode și tehnici de cercetare sociologică*, Cluj- Napoca, 1994.
30. Rothman Hal, K. *The Culture of Tourism, the Tourism of Culture: Selling the Past to the Present in the American Southwest*, University of Mexico Press, 2003.
31. Said, Edward W., *Orientalism. Concepțiile occidentale despre orient*. Timișoara: Amarcord, 2001.
32. SebagMontefiorre, Simon, *Ierusalim. Biografia unui oraș*. Editura Trei, 2012.
33. Todorov, Tzvetan, *Cucerirea Americii: Problema celuilalt*, Iași: Institutul European, 1994.
34. Todorov, Tzvetan, *Memoria răului, ispita binelui. O analiză a secolului*, Curtea Veche 2002.
35. Toynbee, Arnold Joseph, *Orașele în mișcare*, Editura Politică 1979.
36. Urry, John, *Sociology beyond Societies: Mobilities for twenty-first century*, Routledge 2000.
37. Urry, John, *The Tourist Gaze. Leisure and Travel in Contemporary Society*, Sage Publications 2002.
38. Weber, Max, *Etica protestantă și spiritul capitalismului*, Humanitas, 1993.

Dicționare/ enciclopedii

39. Bonte, Pierre, *Dicționar de Etnologie și Antropologie*, Polirom, 2007.
40. Boudon, Raymond, *Dicționar de Sociologie*, București, Univers Enciclopedic Gold, 1996.
41. Smith, Melanie, Richards, Greg, *The Routledge Handbook of Cultural Tourism*, Routledge, 2012, pdf.
42. *The Sage Handbook of Tourism Studies*, Edited by Tazim Hajal and Mike Robinson, 2009.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1. Seminar introductiv. Turism local într-o lume globală. Repere în istoria socială a turismului. Condiții de posibilitate a turismului contemporan.	Dezbateri, Problematizări.	
2. Libertatea de a călători și Etica Turismului. Problematici actuale.	Dezbateri, Discuții pe documente.	
3. De la comunism la consumism. Caracteristici ale societății de consum. Jean Baudrillard, <i>Societatea de consum</i>	Dezbateri, discuții pe text.	
4. Modernitate și turism. Relația dintre etosul muncii, timp liber și turism. Max Weber, <i>Etica protestantă și spiritul capitalismului</i> .	Dezbateri, comentarii bibliografice.	
5. Comunicare interculturală. Diversitate și diferențe culturale. Tzvetan Todorov, <i>Cucerirea Americii. Problema celuilalt</i>	Dezbateri, comentarii bibliografice	

6. Imaginarul Ierusalimului. Simon Sebag Montefiore, <i>Ierusalim, Biografia unui oraș</i>	Dezbateri, comentarii biografice Proiect, itinerii simbolice	
7. Proiect I: Itinerarii simbolice	Dezbateri. Design de proiect. Prezentări vizuale.	
8. Studii culturale despre memorie: memorii colective/istorice/culturale, comunități de memorie, locuri ale memoriei. Maurice Halbwachs, <i>Memoria colectivă</i> ; Pierre Nora, <i>Les lieux de memoire</i>	Prezentări de texte bibliografice. Dezbateri, sinteză.	
9. Turism religios între sacru și profan. Peisajul (i)religios post-secular contemporan.	Dezbateri, analiză de text, prezentări vizuale	
10. Proiect II. Itinerarii simbolice Elemente de cercetare de teren și (des)scriere academică	Dezbateri, design de proiect, prezentări vizuale	
11. Locurile memoriei sfârșitului comunismului în Europa. Demers comparativ.	Analiză comparativă Prezentări vizuale	Prezentări vizuale
12. Viața monumentele trecutului recent în Transilvania.	Dezbateri. Design de proiect.	Prezentări vizuale
13. Memorii globale ale traumei. Retorica memorialelor (post)moderne.	Analiză comparativă Prezentări vizuale	Prezentări vizuale
14. Prezentarea proiectelor de cercetare Considerații finale, concluzii.	Prezentări proiecte, Dezbateri, Concluzii.	Prezentări vizuale.

Bibliografie seminar:

1. Baudrillard, Jean, *Societatea de consum. Mituri și structuri*, București, Comunicare.ro, 2008.
2. Cohen, Eric, The Sociology of Tourism. Approches, Issues and Findings, in *Annual Review of Sociology*, vol 10 (1984), pp.373-392. URL <http://www.jstore.org/stable/2083181>, accesat 05/02/2014.
3. Halbwachs, Maurice, *Memoria Colectivă*, Iași, Institutul Cultural, 2007.
4. Lowenthal, David, *Trecutul este o țară străină*, Editura Curtea Veche, 2002.
5. Sebag Montefiore, Simon, *Ierusalim. Biografia unui oraș*. Editura Trei, 2012.
6. Todorov, Tzvetan, *Cucerirea Americii: Problema celuilalt*, Iași: Institutul European, 1994

7. Max Weber, *Etica protestantă și spiritul capitalismului*, Humanitas, 1993.

Resurse online, web-situri:

1. `9/11 Memorial`, New York, <https://www.911memorial.org>
2. „Cluj 1989 21.12”, Expoziție Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, <https://www.mnit.ro/cluj-1989-21-12/>, <https://www.facebook.com/events/muzeul-national-de-istorie-a-transilvaniei/cluj-1989-2112-vernisaajul-expoziției/500003673930699/>
3. ATLAS Association for Tourism & Leisure Education: <http://www.atlas-euro.org/>
4. Familia Regală a României, <https://www.romaniaregala.ro>, <https://familiaregala.ro>
5. Lenin Mausoleum, <https://edition.cnn.com/travel/article/lenin-mausoleum-moscow/index.html>
6. Memorialul Revoluției Timișoara <http://www.memorialsighet.ro>
7. Memorialul Sighet: <http://www.memorialsighet.ro>
8. Parcul Statuilor, Budapesta <http://www.mementopark.hu/>
9. Programul UE Capitala Culturala Europeana: http://ec.europa.eu/culture/our-programmes-and-actions/capitals/european-capitals-of-culture_fr.htm
10. Stâlpi Împușcați, Monumentul Revoluției, Cluj, <https://www.liviumocan.ro/pdf/shot-pillars.pdf>
11. The Berlin Wall Memorial, <https://www.berliner-mauer-gedenkstaette.de/en/>
12. The Danube Shoes Memorial, <https://theculturetrip.com/europe/hungary/articles/a-history-of-the-shoes-on-the-danube-bank/>
13. The House of Terror Museum, <https://www.terrorhaza.hu/en>
14. The Invisible Monument, <https://jochengerz.eu/works/mahnmal-gegen-rassismus>
15. UNESCO <http://en.unesco.org>
16. United States Holocaust Museum <http://www.ushmm.org/>
17. Victims of Communism Memorial Foundation, Washington D.C. <http://www.victimsofcommunism.org/>
18. World Tourism Organization, <https://www.unwto.org>
19. WTTC World Travel & Tourism Comission: <http://www.wttc.org>
20. Yad Vashem, The World Holocaust Remembrance Center, <https://www.yadvashem.org>

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

➤ Disciplina propune o tematică interesantă și o bibliografie interdisciplinară relevantă pentru

problematica actuală a Sociologiei turismului, compatibilă cu mediile academice contemporane din Europa sau America.

- De asemenea, recurge la resurse online și vizuale, propunând un demers comparativ și o analiză aplicată asupra temelor de studiu.
- Conținutul și metodele didactice interactive vizează dobândirea unor abilitati de analiză critică, de documentare și argumetare academică esențiale pentru dezvoltarea profesională.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Însușirea noțiunilor și a temelor prezentate și folosirea lor în proiectele de lucru.	Eseu academic scris	50%
	Prezența la cursuri de minim 50%		
10.5 Seminar/laborator	Prezența activă la seminarii și realizarea temelor propuse	Prezentare, susținere	10%
	Portofoliu de proiecte	Prezentare, susținere	40%
10.6 Standard minim de performanță			
✓ Participare la cursuri în proporție de minim 50% și la discuțiile de seminar informate bibliografic. ✓ Însușirea noțiunilor și a temelor discutate. ✓ Portofoliu de teme și proiecte. ✓ Elaborarea eseului final. ✓ Respectarea regulilor de argumentare și scriere academică.			

Data completării

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în departament

Semnătura directorului de departament